

**BLOM
ECOLOGIE**

Verbindt natuur en samenleving

Aanvullend onderzoek ecologie Teisterbandstraat ong. te Kerkdriel

Aanvullend onderzoek naar kleine marterachtigen en steenmarter in het kader van de Wet natuurbescherming

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2022-1005
Datum:	6 januari 2023
Samensteller:	██████████
Collegiale toets:	██████████████████
Contactpersoon:	██████████████████████████████

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

**BLOM
ECOLOGIE**
Verbindt natuur en samenleving

Inhoud

1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	4
1.3 Beschrijving planlocatie	5
1.4 Voorgenomen werkzaamheden	5
1.5 Mogelijk aanwezige soorten	6
1.6 Kader Wet natuurbescherming	7
2 Methode onderzoek	8
2.1 Theoretisch kader	8
2.2 Praktische uitvoering	8
2.3 Veldbezoeken	10
2.4 Specifieke omstandigheden	10
3 Resultaten	11
3.1 Kleine marterachtigen	11
3.2 Steenmarter	11
3.3 Overige soorten	11
4 Conclusie	12
4.1 Kleine marterachtigen	12
4.2 Steenmarter	12
4.3 Overige vogels	12
4.4 Vervolgstappen	12

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Tussen de Teisterbandstraat en Hintham te Kerkdriel is een woonperceel met tuin gesitueerd (figuur 1.1). De planlocatie bestaat uit een grasveld met op de randen groenstroken in de vorm van bomen, struiken en ruigtebegroeiing. De initiatiefnemer is voornemens om op het perceel drie vrijstaande woningen te realiseren.

Figuur 1.1 Het plangebied is gelegen tussen de Teisterbandstraat en Hintham te Kerkdriel.

Gezien de beoogde ingreep mogelijk leidt tot de aantasting van natuurwaarden beschermd onder de Wet natuurbescherming (Wnb) is een quickscan Wnb uitgevoerd naar de potentie van het plangebied en mogelijke negatieve effecten ten gevolge van de beoogde werkzaamheden (GRAS Advies B.V., 2022). Op basis van de quickscan Wnb kon de aanwezigheid van functioneel leefgebied van kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) en steenmarter niet uitgesloten worden (zie tabel 1.1). Om vast te stellen of het plangebied daadwerkelijk een functie heeft voor vorengenoemde soorten dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden. Veldhoven bouwkundig tekenbureau heeft Blom Ecologie verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

1.2 Doel

In dit aanvullende ecologische onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Zijn er kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) en steenmarters aanwezig in het onderzoeksgebied?
- Op welke wijze maken vorengenoemde soorten gebruik van het onderzoeksgebied? Zijn in het onderzoeksgebied migratieroutes, foerageergebieden, voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig?

- Resulteert de voorgenomen ingreep in het beschadigen of wegnemen van voortplantings- en/of verblijfplaatsen of essentiële onderdelen van het leefgebied? Is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk voor de voorgenomen ingreep uitgevoerd kan worden?

1.3 Beschrijving planlocatie

De planlocatie bestaat uit een tuin tussen de Teisterbandstraat en Hintham te Kerkdriel (figuur 1.1). Het betreft momenteel een grasveld met daaromheen groenstroken bestaande uit bomen en struiken. Een uitgebreide beschrijving van het plangebied en de directe omgeving hiervan is te vinden in de quickscan Wnb (GRAS Advies B.V., 2022). In figuur 1.2 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van het plangebied.

Figuur 1.2 De planlocatie betreft een tuin met grasveld met daaromheen groenstroken.

1.4 Voorgenomen werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens om op de planlocatie drie vrijstaande woningen te realiseren. De ingreep zal indicatief op hoofdlijnen bestaan uit de volgende werkzaamheden:

- slopen schuur: algemene sloopwerkzaamheden en afvoer sloopmateriaal;
- kappen van bomen en struiken: kapwerkzaamheden en afvoer van hout;
- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.

Figuur 1.3 Visuele presentatie van de beoogde situatie (bron: GRAS Advies B.V., 2022).

1.5 Mogelijk aanwezige soorten

Uit de quickscan Wnb (GRAS Advies B.V., 2022) is gebleken dat de groenstroken binnen de planlocatie mogelijk onderdeel uitmaken van het functioneel leefgebied van kleine marterachtige en/of steenmarter (tabel 1.1.).

Tabel 1.1 Overzicht van de mogelijk aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie (GRAS Advies B.V., 2022).

Soortgroep	Onderzoek nodig	Bescherming Wnb	Mogelijke functie plangebied
Planten			
Grondgebonden zoogdieren			
Bunzing	Ja	Art 3.10	Functioneel leefgebied
Hermelijn	Ja	Art 3.10	
Wezel	Ja	Art 3.10	
Steenmarter	Ja	Art 3.10	
Vleermuizen			
Amfibieën, reptielen en vissen			
Insecten en ongewervelden			
Vogels (Cat. 1 t/m 4)			
Vogels (Algemeen en cat. 5)			

1.6 Kader Wet natuurbescherming

De soortenbescherming van de Wet natuurbescherming valt op grond van internationale verdragen en nationaal beschermde soorten uiteen in drie verschillende beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes betreffen de Vogelrichtlijn (art. 3.1), Habitatrichtlijn (art. 3.5) en de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). De bescherming van de bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter valt onder de nationaal beschermde soorten. Naar aanleiding van de beoogde werkzaamheden kan overtreding van de volgende verbodsbepalingen optreden:

Wnb, art 3.10 lid 1 (b) (Nationaal beschermde soorten)

Lid 1: Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen;

Voorliggend onderzoek en rapportage zijn uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Mogelijk zal per 1 juli 2023 zal de Omgevingswet in werking treden. Binnen de Omgevingswet blijft het beschermingsregime nationaal beschermde soorten onverminderd van kracht. Uitvoeringskaders, termijnen en processen vinden binnen de Omgevingswet op andere wijze plaats. Implementatie en wijze van uitvoering zijn vooralsnog niet vastgesteld.

2 Methode onderzoek

2.1 Theoretisch kader

Ten behoeve van ecologische onderzoek naar een aantal beschermde soorten in Nederland zijn door experts richtlijnen opgesteld. Deze richtlijnen zijn in zekere mate juridische kaders gaan vormen bij de toetsing van onderzoeken op juistheid en volledigheid. Voor de kleine marterachtigen en steenmarter zijn deze richtlijnen voor de Provincie Gelderland vastgelegd in de Handreiking voor kleine marterachtige (Bouwens, 2017) welke in dit onderzoek als leidraad is gebruikt voor de marterachtigen. De richtlijnen worden door de opstellers geëvalueerd en indien noodzakelijk aangepast. De uitgangspunten zoals deze zijn geformuleerd in de richtlijnen vormen de basis voor het soortspecifieke onderzoek wat wordt uitgevoerd door Blom Ecologie. In tabel 2.1 wordt voor de desbetreffende beschermde soorten beknopt weergegeven wat de onderzoeksperioden en methode zijn. Voor de veldbezoeken wordt een minimale tussenliggende periode aangehouden voor een goede spreiding over de onderzoeksperiode, conform de relevante handleidingen.

Tabel 2.1 Samenvatting van de uitgangspunten ten behoeve van het aanvullend ecologisch onderzoek zoals geformuleerd in de relevante aangereikte handleidingen.

Soort	Type	Optimale periode	Omschrijving
Kleine marterachtigen	Functioneel leefgebied	Maart – Augustus	Minimaal 12 weken inventariseren (buiten de optimale periode) middels marterboxen, cameravallen en sporenonderzoek.
Steenmarter	Functioneel leefgebied	Maart – Augustus	Minimaal 12 weken inventariseren (buiten de optimale periode) middels cameravallen en sporenonderzoek.

2.2 Praktische uitvoering

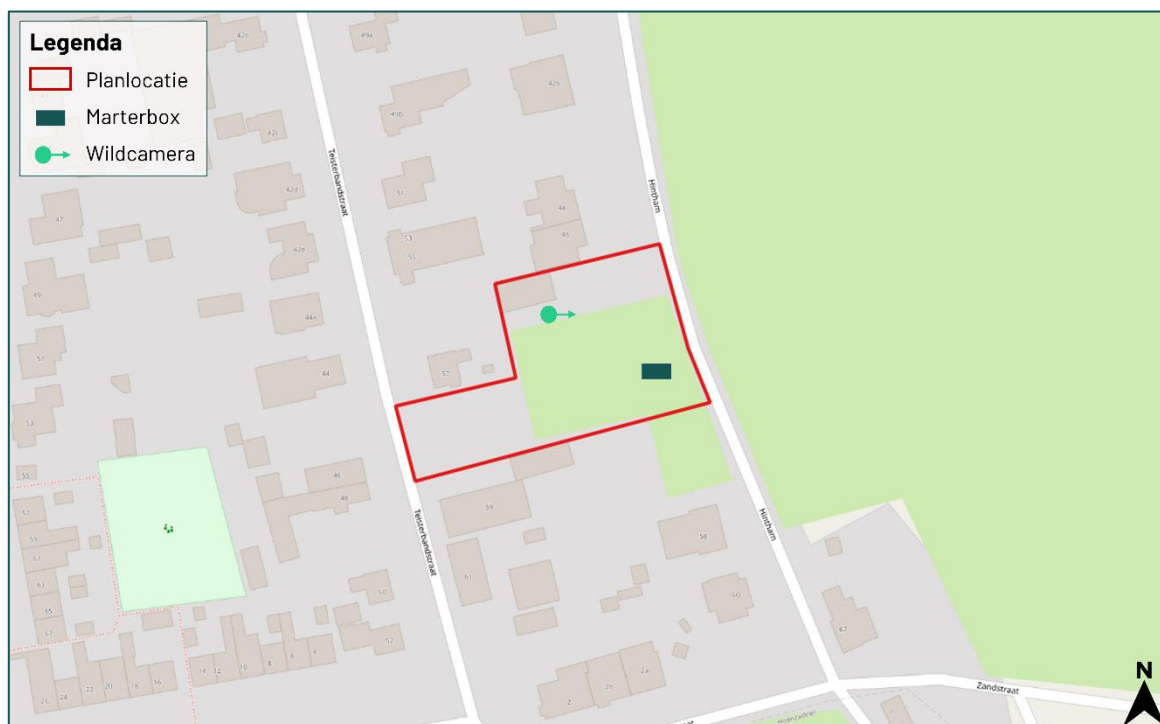
Op basis van de te verwachten soorten en de relatieve potentie voor deze soorten binnen de planlocatie is het aanvullend onderzoek ingericht. Voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering wordt bekeken vanaf welke posities de planlocatie het meest efficiënt (strategisch) kan worden onderzocht. De strategische locaties van het plaatsen van de camera's en het zoeken naar sporen zijn afhankelijk van de aanwezigheid van groenstructuren, watergangen, verlichting en diverse typen van bebouwing. De planlocatie heeft een oppervlakte van ca. 0,3 hectare. Conform bijlage 3 van de Handreiking Kleine Marterachtigen dienen er bij een plangebied van dit oppervlakte de volgende onderzoeksmethoden te worden toegepast: cameravallen: 1, marterboxen 1, sporenbuizen: 1-4 (afhankelijk van hoeveelheid geschikte elementen) en nestkasten: 1. Niet alle elementen op het terrein beschikken over evenveel potentie voor steenmarter en marterachtigen.

Op basis van vorengenoemde variatie en ervaring bij soortgelijke onderzoeken en geschiktheid van methodes zijn 1 camera en 1 marterbox geplaatst (figuur 2.1). De onderzoeksmethoden zijn geplaatst op de meest 'kansrijke' locaties als tussen de aanwezige groenstroken (figuur 2.2). Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode van 6 oktober 2022 t/m 4 januari 2022, gedurende een aaneengesloten periode van 13 weken.

De wildcamera's is geplaatst tussen de sparren en klimop in de groenstrook en noorden van de planlocatie. Middels een paal die de grond in is gegraven is de camera vastgezet en gericht op het oosten (figuur 2.3).

De marterbox is geplaatst tussen de sparren ten oosten van de planlocatie (figuur 2.3). Een marterbox is een kist met een buis als opening. De buis leidt naar de binnenzijde waar een lokstof (sardientjes) wordt geplaatst. In de kist zit een camera met bewegingsdetector. Op de camera is een lens met sterkte geplaatst (2+).

Naast het plaatsen van een wildcamera en marterbox is tijdens elk veldbezoek specifiek een sporenonderzoek uitgevoerd. Hierbij is gezocht naar sporen die duiden op de aanwezigheid van marterachtigen en/of de aanwezigheid van verblijfplaatsen. Dit betreffen sporen als latrines, prooiresten en prenten.

Figuur 2.1 Overzicht van de locaties van de marterbox en wildcamera.

Figuur 2.2 Locaties van de wildcamera en marterbox in/langs de groenstructuren op de planlocatie.

Figuur 2.3 De marterbox (links) en cameraval (rechts).

2.3 Veldbezoeken

Het onderzoeksgebied is geïnventariseerd door ter zake deskundig ecologen van Blom Ecologie of externe ter zake deskundig ecologen onder verantwoordelijkheid van Blom Ecologie. De relevante omstandigheden ten tijde van de veldbezoeken zijn opgenomen in onderstaande tabel (tabel 2.2).

Tabel 2.2 Uitgevoerde veldbezoeken gedurende het aanvullend onderzoek.

Veldbezoek	Functie	Aantal pers.	Datum
Marters 1	Camera's uitzetten / sporen zoeken	1	06-10-2022
Marters 2	SD kaarten en batterijen wisselen / sporen onderzoeken	1	08-11-2022
Marters 3	SD kaarten en batterijen wisselen / sporen onderzoeken	1	02-12-2022
Marters 4	Camera's uithalen / sporen onderzoeken	1	04-01-2023

2.4 Specifieke omstandigheden

Tijdens de uitvoering van het onderzoek kan er sprake zijn van dusdanig omstandigheden dat er mogelijk een vertekend beeld optreedt van de verzamelde resultaten. Hiermee wordt niet bedoeld het gemotiveerd afwijken van uitgangspunten zoals geformuleerd in de Kennisdocumenten. Tijdens het onderzoek was er, voor zover de onderzoekers hebben kunnen nagaan, geen sprake van omstandigheden die mogelijk effect sorteren op de onderzoeksresultaten.

3 Resultaten

3.1 Kleine marterachtigen

Waarnemingen en aantallen

Tijdens de onderzoek rondes zijn in de marterbox en op de wildcamera geen waarnemingen van kleine marterachtigen op beeld verkregen. Tevens zijn op de planlocatie geen sporen als uitwerpselen of prooiresten aangetroffen van kleine marterachtigen. Op de gemaakte beelden zijn alleen muizensoorten en de bruine rat zichtbaar.

Rust- en voortplantingsplaatsen

Gedurende het onderzoek zijn geen rust- of voortplantingsplaatsen gevonden of sporen als latrines, uitwerpselen, prooiresten of prenten, die wijzen op de aanwezigheid hiervan.

Functioneel leefgebied

Op de planlocatie is geen sprake van functioneel leefgebied van kleine marterachtigen door afwezigheid van visueel bewijs op de wildcamera's én de afwezigheid van sporen binnen de planlocatie.

3.2 Steenmarter

Waarnemingen en aantallen

Tijdens de onderzoek rondes zijn geen waarnemingen van de steenmarter vastgelegd op de wildcamera. Tevens zijn er geen sporen als uitwerpselen, prooiresten of wisselsporen aangetroffen.

Rust- en voortplantingsplaatsen

Gedurende het onderzoek zijn geen rust- of voortplantingsplaatsen gevonden of sporen als latrines, uitwerpselen, prooiresten of prenten, die wijzen op de aanwezigheid hiervan. Derhalve is er geen sprake van een rust- en/of voortplantingsplaats op de planlocatie.

Functioneel leefgebied

Op de planlocatie is tevens geen sprake van functioneel leefgebied van de steenmarter door de afwezigheid van visueel bewijs op de wildcamera's én de afwezigheid van sporen binnen de planlocatie.

3.3 Overige soorten

Naast de te onderzoeken soorten waarvoor het voorliggend onderzoek is uitgevoerd zijn tijdens de veldbezoeken waarnemingen van overige soorten gedaan. In de marterbox zijn de volgende soorten waargenomen: bruine rat, huismuis en veldmuis. De volgende soorten zijn waargenomen op de wildcamera: egel, ekster, gaai, groene specht, merel en huiskat.

Figuur 3.1 Enkele beelden van de muizen (veldmuis en huismuis) en bruine rat in de marterbox.

4 Conclusie

4.1 Kleine marterachtigen

In de periode oktober 2022 - januari 2023 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) in het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in de handreiking kleine marterachtigen (Bouwens, 2017). Tijdens het onderzoek zijn geen individuen en/of sporen van kleine marterachtigen aangetroffen binnen het plangebied. De beoogde ruimtelijke ontwikkeling leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art. 3.10, lid 1. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor kleine marterachtigen is derhalve niet benodigd.

4.2 Steenmarter

In de periode oktober 2022 - januari 2023 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van steenmarter in het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in de handreiking kleine marterachtigen (Bouwens, 2017). Tijdens het onderzoek zijn geen individuen en/of sporen van steenmarter aangetroffen binnen het plangebied. De beoogde ruimtelijke ontwikkeling leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art. 3.10, lid 1. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor steenmarter is derhalve niet benodigd.

4.3 Overige vogels

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot kleine marterachtigen en steenmarter. Tijdens het onderzoek zijn tevens algemene vogelsoorten waargenomen. Gezien het aanwezige groen is het aannemelijk dat hierin nesten aanwezig zijn van deze algemene vogelsoorten. Hiervoor wordt geadviseerd groenonderdelen te verwijderen buiten het algemene broedseizoen, lopende van 15 maart t/m 15 juli. Met betrekking tot de overige waargenomen soorten is geen sprake van overtreding, mits de Algemene zorgplicht in acht wordt genomen.

4.4 Vervolgstappen

Voor de uitvoering van de beoogde ruimtelijke ingreep is geen ontheffing Wnb nodig. Er gelden in het kader van de Wnb geen verdere vervolgstappen.

Bronvermelding

Bouwens, S., 2017. Handreiking kleine marterachtige. Provincie Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch.

GRAS Advies B.V., 2022. Rapportage Quicksan Wet natuurbescherming. Teisterbandstraat en Hintham te Kerkdriel. GRAS Advies B.V., Huissen.

Bijlagen

Kleine marterachtigen

Steenmarter

Bijlagen

Kleine marterachtigen

De bunzing, hermelijn en wezel zijn kleine marterachtigen (figuur 1). Deze soorten zijn sterk gebonden aan kleinschalige landschappen met afwisselende structuren als houtwallen, bosschages, begroeide oevers, weides en parken. Afwisselende structuren bieden voldoende dekking en voedsel en zijn van groot belang bij de migratie. Alle drie de soorten zijn roofdieren die vaak dag en nacht actief opzoek zijn naar voedsel als kleine zoogdieren, amfibieën en (jonge) kleine vogels. Naast de belangrijke functies als dekking, voedsel en verspreiding moet een geschikt leefgebied ook voorzien in rust- en voortplantingsplaatsen. Droge plaatsen als oude hollen, houtstappels, holle bomen, takkenrillen, strobalen, puinhopen en ook oude schuren en stallen bieden geschikte rust- en voortplantingsmogelijkheden. De voortplantingsperiode van de soorten liggen tussen circa medio april en juni, dit is dan ook een actieve periode van kleine marterachtigen (Bouwens, 2017; Zoogdierverseniging, 2022).

Figuur 1 Links de bunzing, midden de wezel en recht de hermelijn (bron: © Zoogdierverseniging).

Steenmarter

Het voorkeurs habitat van de steenmarter betreft een kleinschalig parklandschap (figuur 2). De soort wordt met name aangetroffen nabij steden, dorpen en boerderijen. Geschikte leefgebieden bestaan voornamelijk uit kleinschalige landbouw met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. In het bijzonder heeft de steenmarter een voorkeur voor steenachtige biotopen en schuilplaatsen, zoals steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. Daarbij is de aanwezigheid van elementen als groenstroken, heggen, houtsingels, greppels en bermen die kunnen dienen als foerageer- en jachtgebied van belang (Zoogdierverseniging steenmarter, 2022).

Figuur 2 De steenmarter (bron: zoogdierverseniging.nl).

BLOM ECOLOGIE

Verbindt natuur en samenleving
Koeweistraat 2

4181 CD Waardenburg

0418 820 288

blomecologie.nl